

Jaarverslag 2019

Openbaar Ministerie
Parket Procureur-Generaal

Curaçao | Sint Maarten | Bonaire, Sint Eustatius & Saba

Inhoud

Voorwoord	3
Organisatie van het OM.....	4
1 Aandachtspunten	5
Programma ondermijningsaanpak	5
Executie	8
Onderlinge Regelingen Detentie	9
Grensveiligheid / Baseline	10
Militaire bijstand	11
Aanwijzingen	11
OIO opleiding	12
2 Bureau Advocaat Generaal	13
Internationale rechtshulp	13
Kennis en kwaliteit / opleiding	13
Lang gestraften en TBS	14
3 Bedrijfsbureau.....	15
4. Financiën	17
Contactgegevens	20

Voorwoord

In 2019 zijn er door de parketten ongelooflijk veel zaken gedraaid. Het ging om zaken die veel impact hebben gehad op de samenleving, zoals zaken ten aanzien van, levensdelicten, mensenhandel, zedenzaken, corruptie en verkeerszaken. Verandering in de samenleving op het gebied van verkeer, milieu, corruptie, mensenhandel en drugs en geweldsdelicten is alleen mogelijk als er sprake is van zichtbare handhaving. Deze handhaving kan niet beperkt blijven tot de kleine overtreder, ook de bovenlaag van de samenleving mag niet buiten schot blijven.

Voor de zaken verwijs ik naar de individuele jaar verslagen van de parketten. Voor het parket van de Procureur - Generaal (PPG) geldt dat al deze zaken in gezamenlijkheid en onderlinge afstemming worden opgepakt. Hierin coordineert, faciliteert, stimuleert en stemt het PPG af met de parketten. Ten behoeve van de gezamenlijkheid binnen het OM Carib, wordt in het MT niet enkel gesproken over strafzaken en hun directe effect, maar tevens over de strategische visie en de netwerkaanpak. Grote corruptiezaken zijn opgepakt en hebben geleid tot veroordeling van politici. *“Misdaad mag niet lonen”*, een adagium die we in de toekomst uit blijven dragen. Dat dit in de verschillende landen op verschillende snelheden plaats kan vinden wordt eerder als een stimulans dan als een beperking gezien.

De aandacht voor de verdere ontwikkeling van de collega's, voor een zorgvuldig personele zorg en beheer hebben geleid tot aanpassing van talloze functiebeschrijvingen en daarbij behorende salarisschalen. 2019 was ook het eerste jaar waarop alle parketten en de rechtbanken volledig in een digitale werkomgeving werkten. Digitaal werken is daarmee de norm geworden en een verdere uitbreiding richting ketenpartners staat op de agenda. 2019 was voor onze digitale systemen belangrijk vanwege de borging, stabilisering en beveiliging van de informatie. De toegankelijkheid en gebruiksvriendelijkheid voor de gebruiker en het creëren van awareness is hierin belangrijk. De doorontwikkeling van de organisatie, zowel op personeelsgebied als op het gebied van bedrijfsprocessen heeft in 2019 veel aandacht gekregen. Op het gebied van bedrijfsprocessen is er gekozen voor een herstructurering van de financiële afdeling en daarnaast het beschrijven en herschrijven van diverse werkinstructies.

Binnen het PPG hebben er in 2019 grote personele verschuivingen plaatsgevonden en er is geïnvesteerd op het werkcomfort van de medewerkers, door onder meer de vervanging van het airconditioningsysteem en ICT voorzieningen. In het licht van de maatschappelijke verandering is de veiligheid van onze medewerker van groot belang, daarin levert het thema bewaken en beveiligen een belangrijke bijdrage. Op het vlak van communicatie hebben we gekozen voor een personele versterking en hebben we ons meer te gericht op visuele media en sociale media om aansluiting bij de samenleving te vergroten.

De executie van vonnissen was dit jaar een speerpunt voor alle parketten, een straf die niet geëxecuteerd wordt heeft immers niet het gewenste effect. Executie van opgelegde vonnissen is immers het sluitstuk van de rechtshandhaving. Een thema met spanningen door de uitdagingen op het gebied van detentiecapaciteit, op dit gebied werken de Landen met elkaar samen door de Onderlinge Regelingen Detentie om zo de druk op de detentiecapaciteit te verlichten. 2019 was een jaar waarin teamwork centraal stond, ook al zijn de parketten op afstand van elkaar werkzaam, door de ontwikkelingen op ICT gebied is de virtuele lijn met elkaar kort. Daarmee versterken we elkaar in het belangrijke werk voor een veilige en rechtvaardige samenleving.

Roger Bos
Procureur - Generaal

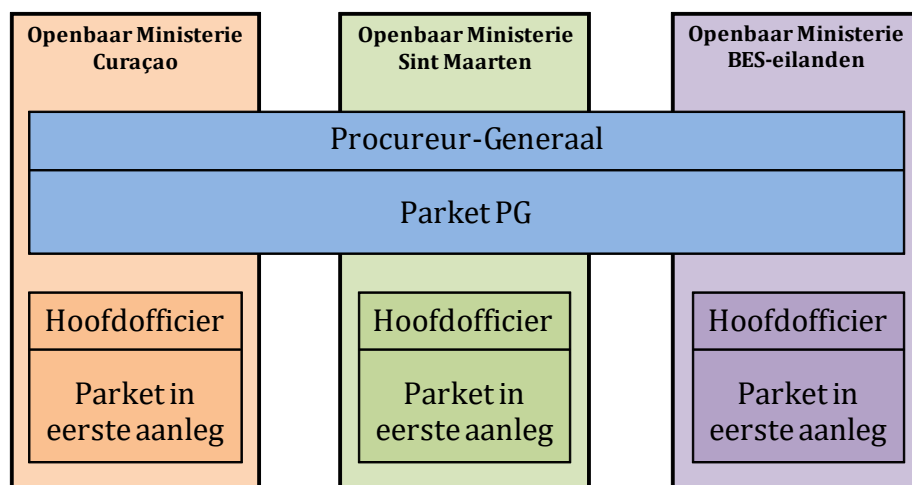

Organisatie van het OM

Het Openbaar Ministerie (OM) is belast met de strafrechtelijke handhaving van de rechtsorde en met andere bij wet vastgestelde taken. Deze hoofdtaak van het OM is te verdelen in drie kleinere: de opsporing van strafbare feiten, de vervolging van strafbare feiten en toezicht op de uitvoering (executie) van strafvonnissen. Het OM bepaalt óf en voor welke strafbare feiten iemand voor de strafrechter moet verschijnen.

Die drie zelfstandige OM's hebben elk een parket in eerste aanleg onder leiding van een hoofdofficier van justitie (HOvJ). Aan het hoofd van de OM's staat één gezamenlijke Procureur-Generaal (PG), die kantoor houdt in elk land. De PG legt vanuit zijn rol verantwoording af aan de ministers van justitie (en veiligheid) van Curaçao, Sint Maarten en Nederland elk afzonderlijk en aan het geheel op het JVO.

In hoger beroep wordt het OM vertegenwoordigd door de PG, dan wel namens hem de Advocaat-Generaal (AG). Behalve een afdeling die zich bezighoudt met het hoger beroep in strafzaken, is er op het parket van de PG (PPG) een afdeling die verantwoordelijk is voor het beheer van alle parketten. Dit bedrijfsbureau ondersteunt de parketten in eerste aanleg opdat die zich voornamelijk kunnen richten op het primaire proces, te weten de strafrechtelijke handhaving van de rechtsorde. De derde taak van het PPG is beleidsmatig. Het parket coördineert de gezamenlijke aanpak van met name de grensoverschrijdende criminaliteit en maakt en houdt toezicht op prestatieafspraken die in het kader van planning & control met de parketten in eerste aanleg zijn gemaakt.

Jaarverslagen parketten in eerste aanleg

Behalve dit jaarverslag worden drie jaarverslagen van de parketten in eerste aanleg van de landen opgesteld, waarin per land verslag wordt gedaan van de behaalde resultaten in relatie tot de doelstellingen en de prestatieafspraken die zijn gemaakt met deze parketten, eveneens vergezeld van een eigen jaarrekening. Voor meer informatie over het beleid op landsniveau wordt hier derhalve verwezen naar die respectieve jaarverslagen.

1 Aandachtspunten

In het afgelopen jaar heeft het OM, met op maat gesneden interventies en maatregelen, een bijdrage geleverd aan een samenleving waar veiligheid voorop staat. Hierbij zijn criminaliteitsontwikkelingen gevolgd en is samen met partners op een effectieve wijze opgetreden. De integrale aanpak heeft ertoe bijgedragen dat op tal van aandachtsgebieden binnen de criminaliteitsbestrijding expertise, capaciteit en bevoegdheden gebundeld zijn. Dit is noodzakelijk om zowel de slagkracht te vergroten als om zelfde beperkte capaciteit en financiën effectiever te werk te gaan. Op een aantal terreinen zijn projecten opgezet danwel verder ontwikkeld.

Programma ondermijningsaanpak

In 2019 heeft TBO zich opnieuw gericht op conventionele aanpak van ernstige ondermijnende criminaliteit met een - hoofdzakelijk - financieel-economische nadruk, in een grensoverschrijdende context. Indien daar aanknopingspunten voor waren, is structureel ingezet op ontneming van crimineel verkregen vermogen.

Het afgelopen jaar heeft voor een belangrijk deel in het teken gestaan van afronding van een tweetal langlopende Sint Maartense onderzoeken: Emerald en Larimar. Onderzoek **Emerald** richtte zich op grootschalige fraude binnen het havenbedrijf van Sint Maarten - een overheidsvennootschap - waardoor een bedrag van ruim 10 miljoen Amerikaanse dollars aan haar vermogen is onttrokken. Alle hoofdverdachten zijn voor hun betrokkenheid veroordeeld tot lange onvoorwaardelijke gevangenisstraffen. Een van de veroordeelden, de voormalig bestuursvoorzitter van het havenbedrijf, mag bovendien voor een periode van 6 jaar geen functie bij enige Sint Maartense overheidsentiteit vervullen. Het ontnemingstraject - dat op dit moment nog actief is - heeft geleid tot het instellen van een compact aanvullend strafrechtelijk onderzoek omdat een van de hoofdverdachten een speedboot aan het gelegde conservatoir beslag heeft onttrokken. Deze is hiervoor reeds in het voorjaar van 2019 veroordeeld tot een onvoorwaardelijke gevangenisstraf.

In onderzoek **Larimar** lag de focus op de verdenking dat meerdere bedrijven via een tussenpersoon steekpenningen hebben betaald aan een prominent Sint Maartens Statenlid (tevens voormalig gedeputeerde en voormalig minister) om aanbestedingen van infrastructurele projecten te kunnen winnen. Met een betrokken bouwbedrijf is reeds een transactie gesloten. Het bedrijf zal uit eigen vermogen infrastructurele werken realiseren voor een totaalbedrag van twee miljoen Amerikaanse dollars. Bijzonder aspect van onderzoek Larimar was de introductie van het fenomeen kroongetuige (voornoemde tussenpersoon) in een strafzaak naar corruptie en witwassen: een unicum in het Koninkrijk. Dit onderzoek legde onwillekeurig een aantal structurele uitdagingen in het gevangeniswezen bloot.

Door structurele druk op Sint Maartense detentiefaciliteiten werd een van de hoofdverdachten tijdelijk op Bonaire in voorarrest gehouden. De strafzaken tegen de natuurlijke personen zijn inmiddels inhoudelijk behandeld. TBO heeft in het kader van een ontnemingsprocedure conservatoir beslag laten leggen op vermogensbestanddelen ter hoogte van meerdere miljoenen Amerikaanse dollars. De ontnemingsprocedure loopt nog.

Bij selectie van onderzoeken is door TBO een zogeheten thematische benadering toegepast. Het uitgangspunt is ernstige ondermijnende criminaliteit met een voornamelijk financieel-economisch component. Dit is een fenomeen dat zich in Sint Maarten in verschillende vormen en samenstellingen manifesteert. In 2019 heeft nadruk gelegen op gericht onderzoek naar aanleiding van verdenking van fraude en corruptie binnen overheidsvennootschappen, positiemisbruik door politici en hoge ambtenaren en niet integere aanbestedingsprocedures. Maar ook op aanpak van zogeheten *facilitators* en potentiële witwasinfrastructuren met behulp waarvan criminele opbrengsten kunnen worden verhuld.

In 2019 zijn voorts in het kader van meerdere langlopende strafrechtelijke onderzoeken in Sint Maarten huiszoeken gedaan en aanhoudingen verricht. Er zijn belangrijke stappen gezet in het onderzoek naar corruptie en fraude rondom de openbare aanbesteding van het management van de vuilstortplaats. Vermeend onzorgvuldig en ondeskundig beheer van de vuilstortplaats heeft de afgelopen jaren frequent voor oncontroleerbare branden gezorgd met alle gezondheidsrisico's voor de samenleving van dien. Meerdere rechtspersonen, maar ook natuurlijke personen, zijn als verdachten aangemerkt. In een andere kwestie is nader onderzoek gedaan naar een verdachte vastgoedtransactie door een overheidsentiteit. Hierdoor is overigens een parallelonderzoek ontstaan naar meerdere natuurlijke personen, waaronder een Statenlid die vermoedelijk zijn politieke invloed heeft aangewend om steekpenningen betaald te krijgen bij de gunning van herstelwerkzaamheden na orkaanschade aan het pand waarin deze overheidsvennootschap is gevestigd. Tot slot is het van belang te melden dat het afgelopen jaar grondig onderzoek is gedaan naar aanleiding van de verdenking dat een ander invloedrijk Statenlid zich, ondermeer, schuldig heeft gemaakt aan het witwassen van crimineel verkregen vermogen door dit weg te sluisen naar Roemenië. In het kader van het geopende strafrechtelijk financieel onderzoek is beslag gelegd op meerdere vermogensbestanddelen in zowel Sint Maarten als Roemenië.

In Sint Maarten is het afgelopen jaar door TBO in toenemende mate geïnvesteerd in een aantal kortlopende onderzoeken waarin met een gerichte benadering snel het gewenste effect kan worden bereikt. Zo is een trustkantoor (en directie) veroordeeld voor het opzettelijk niet melden van meerdere ongebruikelijke transacties aan de Financial Intelligence Unit ("FIU"). Door deze wettelijke plicht niet na te komen, konden cliënten van het trustkantoor buiten het zicht van de autoriteiten witwashandelingen verrichten. Ook is kort maar krachtig onderzoek gedaan naar het voormalig hoofd beveiliging van de Sint Maartense luchthaven Princes Juliana International Airport ("PJIA"). Met inzet van een undercoveragent van de politie is vastgesteld dat deze betrokken was bij het smokkelen van contrabande. Verdachte is in het voorjaar 2019 veroordeeld tot een onvoorwaardelijke gevangenisstraf en boetebetaling gelijk aan het wederrechtelijk verkregen voordeel. Daarnaast mag hij voor een periode van 4 jaar geen openbare functie vervullen. In aanvulling op de in 2018 uitgebrachte bestuurlijke rapportage is de opsporingsinformatie ter beschikking gesteld aan lokale partners ter verbetering van de veiligheid op PJIA.

In het kader van compacte onderzoeken is dit jaar door TBO ook het reeds langlopende probleem van illegaal opererende geldtransactiekantoren op Sint Maarten aangepakt. Geldtransactiekantoren die opereren zonder vereiste vergunning van de Centrale Bank voor Curaçao en Sint Maarten (“CBCS”) vormen makkelijke witwasvehikels voor opbrengsten uit criminele activiteiten. De geldstroom is door internationale contante verplaatsing niet goed te volgen. Hiermee wordt de integriteit van het financiële systeem van Sint Maarten in gevaar gebracht. Temeer omdat de Caribbean Financial Action Taskforce (“CFATF”) in november 2019 een zogeheten *public statement* heeft uitgevaardigd ten aanzien van Sint Maarten. Dit wegens zorg over de voortgang van implementatie van internationaal geldende antiwitwasrichtlijnen. Ook sprak CFATF eerder haar zorg uit over de omstandigheid dat de illegale transactiekantoren al meer dan een decennium ongestoord zaken op Sint Maarten konden blijven doen. Na de doorzoekingen en verhoren door TBO hebben de twee onderzochte geldtransactiekantoren hun bedrijfsactiviteiten gestaakt.

Alhoewel de focus van TBO nadrukkelijk op Sint Maarten ligt, is in 2019 ook substantieel geïnvesteerd in corruptiebestrijding op Curaçao. Zo zijn afgelopen jaar diverse verdachten in onderzoek **La Certa** aangehouden. Dit onderzoek richtte zich op vermoedelijk corruptieve handelingen rondom het onderhandelingsproces voor het vinden van een strategische partner voor de Refineria di Korsou (RdK). Het onderzoek is gestart naar aanleiding van een aangifte van de regering van Curaçao en de raad van commissarissen van de RdK. Dit heeft begin 2020 geresulteerd in veroordelingen tot langdurige onvoorwaardelijke gevangenisstraffen. Ook is afgelopen jaar inhoudelijke assistentie geleverd bij de zitting in eerste aanleg in onderzoek Troja: een onderzoek naar illegale financiële dienstverlening rondom zogeheten swipe-activiteiten. Tot slot heeft TBO een belangrijke bijdrage geleverd aan de afwikkeling van de sinds 2006 op de First Curaçao International Bank (“FCIB”) van toepassing zijnde noodregeling. Er is dit jaar een basis gelegd voor een overeenkomst met FCIB die als voornaamste strekking heeft om zoveel mogelijk crimineel verkregen geld uit de bank te halen.

Naast conventionele strafrechtelijke interventie is het afgelopen jaar opnieuw capaciteit geïnvesteerd in de civiele procedure rondom het in september 2017 door het OM Sint Maarten ingediende verzoekschrift tot het instellen van een enquête-onderzoek naar het Sint Maartense havenconcern. Dit als gevolg van aanhoudende signalen van structurele integriteitsproblemen binnen het havenconcern. Het voornaamste doel is herstructurering tot een integer, financieel gezond en transparant bedrijf. Naar verwachting zal de Ondernemingskamer in 2020 beschikking wijzen.

Verder is in dit kader verder ingezet op de bestending van de integrale samenwerking met ketenpartners. Onder meer door voortzetting van de in 2017 opgestarte niet-meldersaanpak in Curaçao. Hierbij werken FIU, OM Curaçao en het TBO samen door daadkrachtig te handelen ten aanzien van dienstverleners die zich niet conformeren aan de bepalingen in de Landsverordening melding ongebruikelijke transacties en de Landsverordening identificatie bij dienstverlening. In 2019 zijn in dit verband vierenvestig transacties aangeboden. Hiervan zijn uiteindelijk zes makelaars en autohandelaren gedagvaard die inmiddels aan de rechter verantwoording hebben afgelegd. Daarnaast heeft TBO namens Curaçao een assessor voor een *mutual evaluation* van een lidstaat geleverd aan de CFATF.

Tot slot is het van belang op te merken dat in 2019 substantieel is geïnvesteerd in verbetering van de samenwerking met de Amerikaanse justitiële autoriteiten. Als resultaat hiervan verloopt de uitvoering van over en weer gedane rechtshulpverzoeken efficiënter dan voorheen.

Uit het voorstaande kan de conclusie worden getrokken dat de in het Jaarplan 2019 geformuleerde doelen grotendeels zijn bereikt. Bovendien wordt duidelijk dat de door TBO geïnvesteerde capaciteit - in combinatie met de ontwikkelde strategie - begint te leiden tot concrete resultaten op het gebied van ondermijningsbestrijding. Deze resultaten hebben nadrukkelijke maatschappelijke relevantie.

Ook op beleidsmatig vlak was het afgelopen jaar sprake van een aantal vermeldenswaardige ontwikkelingen. Ter bevordering van structurele aanpak voor georganiseerde ondermijnende criminaliteit is tijdens het Justitieel vierpartijenoverleg in januari 2019 het Recherchesamenwerkingsprotocol vastgesteld. Daarbij is onder meer vaste opsporingscapaciteit beschikbaar gesteld. Ook is afgelopen jaar de concrete basis gelegd voor een innovatieve communicatiestrategie die het werk van TBO meer inzichtelijk moet maken voor alle lagen binnen de samenleving. Met behulp van animatiefilmpjes worden onderzoeksresultaten en de visie van het Openbaar Ministerie op een meer toegankelijke manier gecommuniceerd. Bij ingewikkelde ondermijningsonderzoeken is het bereik van uitsluitend traditionele communicatie te beperkt gebleken.

In het kader van de *“Aanwijzing taken en inzet Landsrecherche”* vindt in Curaçao en Sint Maarten maandelijks de Coördinatie Commissie Landsrecherche (*“CCLR”*) plaats. Naar aanleiding van dit overleg adviseert CCLR de PG in de sturing en selectie van zaken. In totaal heeft PPG een tiental onderzoeksopdrachten uitgezet bij de respectievelijke Landsrecherches: vier onderzoeken in Sint Maarten en zes onderzoeken in Curaçao. Helaas is het afgelopen jaar geconstateerd dat de kwantitatieve en kwalitatieve doorontwikkeling van de Landrecherches niet optimaal is verlopen. Zoals reeds in eerdere jaarverslagen werd benadrukt, is het van groot belang dat de integriteit van openbaar bestuur wordt bewaakt door een lokale recherche-opsporingsorganisatie die onafhankelijk is gepositioneerd en zowel kwalitatief als kwantitatief in staat is om op te treden tegen integriteitsschendingen binnen de overheid. Om deze reden is het essentieel dat de Landsrecherches van Curaçao en Sint Maarten beschikken over voldoende financiële middelen, financiële onafhankelijkheid en een gedegen opsporingscapaciteit. Helaas moet worden geconcludeerd tot een zichtbare achteruitgang ten aanzien van de effectiviteit van de Landsrecherches en dan in het bijzonder dat zij niet hebben kunnen voldoen aan de geformuleerde doelstellingen. Afgelopen jaar was opnieuw sprake van een situatie waarin het zaakaanbod de beschikbare capaciteit ruimschoots heeft overtroffen. Op Sint Maarten heeft een aantal onderzoeken ernstige vertraging opgelopen. Op Curaçao is een aantal onderzoeken door de Landsrecherche stilgelegd.

Executie

Het aanleverende parket in eerste aanleg draagt de verantwoordelijkheid voor de executie van rechterlijke beslissingen. De PG heeft hierbij een toezichtfunctie en legt verantwoording hieromtrent af aan de Ministers van (Veiligheid en) Justitie. Echter, de situatie in de detentie inrichtingen in de landen blijft onveranderlijk een punt van grote zorg. Er moeten te vaak keuzes gemaakt worden bij de executie van vrijheidsbenemende straffen met als gevolg mogelijke aantasting van de effectiviteit van de strafrechtspleging dan wel schending van mensenrechten.

Het afgelopen jaar heeft de PG het daarheen weten te geleiden dat de detentieomstandigheden meermalig op de agenda werd geplaatst van het driehoeksoverleg in zowel Curaçao als Sint Maarten. Ook op Koninkrijksniveau is door het OM aandacht gevraagd voor de executie van strafvonnissen in de (ei)landen.

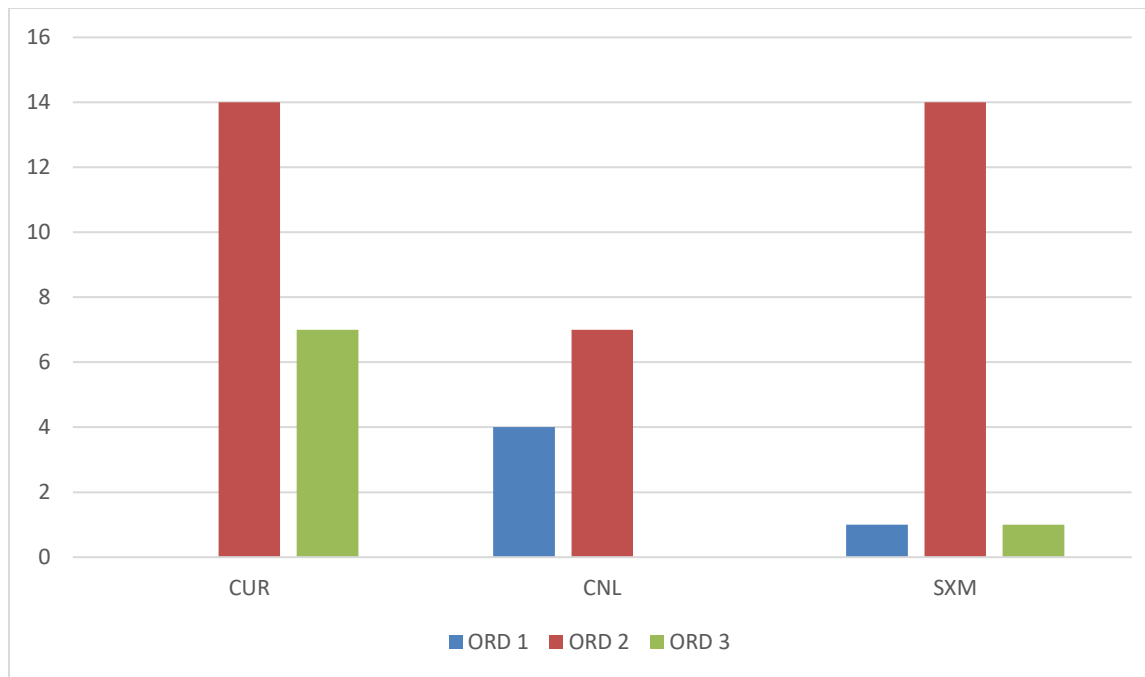
Kritische rapporten van de Raad voor de Rechtshandhaving en het anti-folter comité van de Raad van Europa, geven aan dat de detentiefaciliteiten in Curaçao en Sint Maarten niet voldoen aan internationale normen.

Daarnaast maakt het OM zich ernstige zorgen ten aanzien van het ontbreken van beleid en faciliteiten voor jeugdige gedetineerden en van behandelprogramma's van personen met psychische stoornis met een TBS (deel)vonnis. Er is een toename te zien in het aantal zaken waarin TBS wordt geëist dan wel wordt opgelegd. Het is van belang dat op korte termijn TBS beleid wordt ontwikkeld en een begin wordt gemaakt met het opzetten van faciliteiten voor de implementatie hiervan.

Onderlinge Regelingen Detentie

De in 2014 in werking getreden Onderlinge Regelingen Detentie (ORD) maken het mogelijk om gedetineerden tijdelijk elders in het Koninkrijk te plaatsen dan wel het strafvonnis volledig over te dragen aan een ander (ei)land. De redenen waarom een beroep gedaan wordt op een ORD om een gedetineerde tijdelijk over te plaatsen kan te wijten zijn aan gebrek aan celcapaciteit, veiligheidsaspecten of om medische redenen. Indien een gedetineerde onderbouwd kan aantonen een recent duurzame band te hebben met een ander land binnen het Koninkrijk dan het land dan waar hij gedetineerd zit, kan hij een verzoek doen tot volledige strafoverdracht naar het andere land.

Mede door de zorgelijke staat van de detentiefaciliteiten in de landen, maar ook de zwaarte en complexiteit van de criminaliteit, zag het PPG het afgelopen jaar een stijging in het aantal verzoeken om gedetineerden over te brengen naar penitentiaire inrichtingen in Nederland op grond van de onderlinge regelingen beschikbaarstelling detentiecapaciteit.

Bovenstaand een overzicht van het aantal en soort gemaakte verzoeken. In totaal zijn er 51 ORD verzoeken gedaan, waren er 5 afwijzingen en 27 verlengingsverzoeken.

De commissie tussentijdse evaluatie ORD heeft zich het afgelopen jaar verder bezig gehouden met de implementatie van de aanbevelingen voortkomende de tussentijdse evaluatie. Onderdeel hiervan was het ontwikkelen van informatiebladen over de werking van de ORD's in het Nederlands, Engels en Papiaments en het organiseren van informatierondes in de (ei)landen voor diverse partners in de justitiële keten waaronder politie, gevangeniswezen, de ministers van justitie en hun kabinet. Ook is een sessie voor de advocatuur georganiseerd.

In 2020 vindt een integrale evaluatie van de ORD's uitgevoerd onder leiding van de Raad voor de Rechtshandhaving. Hieroe worden alle betrokken stakeholders in het ORD traject betrokken.

Grensveiligheid / Baseline

Grensveiligheid, grenscontrole en grensbewaking zijn wereldwijd actuele onderwerpen. Ook de (ei)landen binnen het Koninkrijk worden door de crises in omringende landen, illegale immigratie en zware (grensoverschrijdende) criminaliteit gedwongen om de grensbewaking te versterken, om de risico's te beperken en de binnenlandse veiligheid te bevorderen. Mede door de geografische ligging van de (ei)landen en de (directe) reisverbindingen met meerdere werelddelen kunnen de grenzen en doorreis mogelijkheden aantrekkelijk zijn voor extremisten en terrorisme.

De baseline is een set van minimumnormen, waaraan de grenscontroles en grensbewaking moeten voldoen om de grensveiligheid te versterken. Op deze manier streven de (ei)landen in het Koninkrijk gezamenlijk naar een weerstandsniveau van de grenzen waardoor de grip op de grenzen verder wordt versterkt, zowel ten aanzien van mensen als goederenstromen. In de baseline worden de processen beschreven die minimaal ingericht dienen te zijn voor de borging van een weerbare grens en gepresenteerd met verbetervoorstellen.

In de eerste helft van 2019 is een verslag gemaakt van wat de grensdiensten nodig hebben om 22 verbetervoorstellen te realiseren. Afgelopen juli 2019 is die tussenrapportage baselines gepresenteerd op het JVO. Hierin staan de benodigdheden voor de realisatie van de geprioriteerde verbetervoorstellen voor de baselines grensveiligheid in het Caribisch deel van het Koninkrijk. Daarnaast staan in de tussenrapportage de behoeftes van de veiligheidsketen op het gebied van samenwerking, informatie-uitwisseling, personeel en middelen, wetgeving, veiligheidsscreening en fysieke controles. Deze tussenrapportage is tot stand gekomen door de interviews met de grensdiensthoofden in juni 2019 over de behoeftes en mogelijkheden voor de realisatie van de geprioriteerde verbetervoorstellen voor de grensversterking.

In de tweede helft is een plan van aanpak voor de goederenscanners uitgewerkt. Hierin staat de noodzaak voor de scanners, kostenbaten analyse en de implicatie voor personeel, opleidingen enz. Daarnaast is ook een pva voor het invoeren van veiligheidsonderzoeken voor grensdienstpersoneel en een pva voor controle van grenspersoneel in concept afgemaakt. Deze laatste twee zijn in concept opgeleverd. Deze worden nu weer opgepakt om de strategische richtingen te geven aan de ministers.

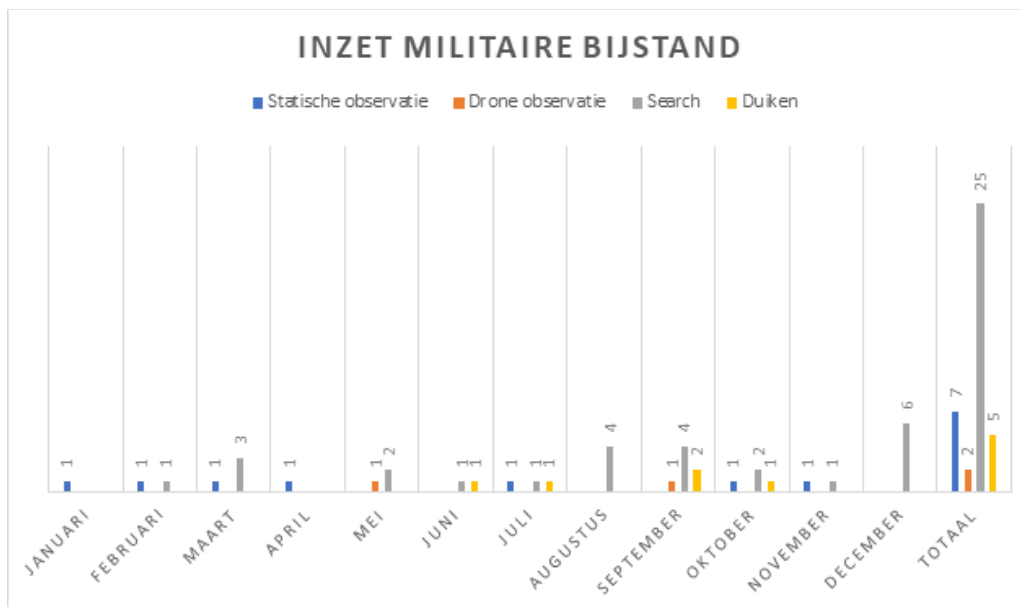
De stoplichten die de landen in 2018 hebben opgeleverd worden nu ook bekeken om per land met quick wins te komen om de rode lichten op oranje of groen te krijgen.

Militaire bijstand

Binnen het Koninkrijk helpen de landen elkaar indien bijstand nodig is. De PG kan, indien het noodzakelijk is voor een strafrechtelijk onderzoek, diensten binnen het Koninkrijk verzoeken om bijstand. Per 1 maart 2018 bestaat er voor Curaçao een vereenvoudigd traject voor het aanvragen van militaire bijstand voor de inzet van search-, tracking-, observatiecapaciteit, inclusief observatie met drones en duikcapaciteit van Defensie bij strafrechtelijke handhaving van de rechtsorde in Curaçao. Mogelijk dat deze in 2020 verder wordt uitgebreid. Voor wat betreft Sint Maarten zal in 2020 de verkorte aanvraagprocedure opnieuw aan de orde worden gesteld met de lokale autoriteiten.

Jaarlijks legt het OM van Curaçao verantwoording af aan zowel de Gouverneur als aan de Minister President over de aangevraagde bijstand via de verkorte procedure.

Aanwijzingen

Aanwijzingen hebben met name betrekking op het opsporings-, vervolgings- en executiebeleid van het OM. Aanwijzingen kunnen ook betrekking hebben op de uitvoering van (opsporings)taken die door de politie en andere opsporingsinstanties onder het gezag van het OM worden uitgevoerd. Het OM onderscheid drie typen van algemene aanwijzingen:

1. Aanwijzingen (inzake de uitoefening van taken en bevoegdheden);
2. Richtlijnen voor strafvordering;
3. Instructies.

Alleen de aanwijzing en de richtlijn voor strafvordering zijn aanwijzingen in de zin van artikel 5, vierde lid, van de Rijkswet OM. Richtlijnen fungeren enerzijds als houvast voor het OM maar geven anderzijds ook zekerheid naar de burger. Die kan er op van aan dat, ongeacht het (ei)land, op vergelijkbare wijze door het OM en overige ketenpartners wordt gehandeld.

In het afgelopen jaar zijn de volgende stappen gezet in het verder uniformeren van het strafvorderingsbeleid van het OM.

- **De aanwijzing taken en inzet Landsrecherche.**
Betreft een aanwijzing uit 2016 die het afgelopen jaar geëvalueerd en geactualiseerd is aan de hand van de bevindingen;
- **Richtlijn strafvordering zeden.**
De richtlijn biedt kaders voor de strafeis bij zedenmisdrijven niet zijnde (kinder)porno;
- **Richtlijn strafvordering mensenhandel en mensensmokkel.**
De richtlijn geeft uitgangspunten voor de strafeisen bij gevallen van mensensmokkel en mensenhandel. Daarnaast geeft de richtlijn uitdrukking aan de ernst van het misdrijf door de relevante strafverzwarende omstandigheden of strafmaat beïnvloedende factoren te benoemen.
- **Richtlijn (openlijk) geweld tegen functionarissen met publieke taak.**
Deze richtlijn biedt kaders voor strafeis in geval van agressie en geweld tegen alle functionarissen in de uitoefening van een openbare dienst.

OIO opleiding

Op het JVO is aandacht gevraagd voor de ontwikkeling van het Openbaar Ministerie in de regio. De personele samenstelling van het OM is gevarieerd en wegens de kleinschaligheid van de (ei)landen wat betreft de officieren van justitie deels afkomstig uit Nederland. Het OM heeft er voordeel bij om meer personeel uit de regio aan te trekken en heeft hiertoe het traject "officier in opleiding" opgezet.

Het opleidingstraject maakt het mogelijk om in minimaal 2 jaar talentvolle personen *in-house* op te leiden en hiermee zelf te voorzien in vakinhoudelijk personeel. De opleiding vereist tevens dat de kandidaat door minimaal 2 parketten wordt opgeleid waarbij ook gebruik wordt gemaakt van de opleidingsmogelijkheden in Nederland. Hiertoe is in september de eerste OIO-kandidaat gestart bij het parket in Sint Maarten en heeft hij met goed gevolg het zittingsvaardigheidsbewijs gehaald.

2 Bureau Advocaat Generaal

Het Bureau AG heeft in 2019 een andere invulling gekregen dan dat gepland was in 2018, en dan met name de vestiging Sint Maarten. Hierop wordt later teruggekomen. Eerst de intensievere samenwerking. De samenwerking tussen de vestigingen is toegenomen. Zo heeft er een eerste overleg plaatsgevonden tussen de AG's. De AG van Aruba was ook bij dit overleg aanwezig. Uitgesproken is om dit een terugkerend overleg te laten zijn. Tevens hebben beide AG's gezamenlijk opgetrokken met betrekking tot de levenslanggestrafte problematiek. Deze samenwerking zal in 2020 alleen maar toenemen.

Dan de vestiging op Sint Maarten. In het jaarverslag van 2018 werd geschreven dat de juridisch medewerker/plaatsvervangend OvJ voornamelijk zal worden ingezet op de eerste lijn. Met deze nieuwe werkwijze, in overeenstemming met het beleid dat eerste en tweede lijn meer op elkaar worden afgestemd, werd geprobeerd de voorbereiding in de eerste lijn door te trekken naar de tweede lijn. Met het aannemen van een senior juridisch medewerker (SJM) voor de AG per 1 december 2018, is dit beleid in het geheel verlaten. De SJM'er heeft - in beginsel - twee hoofdtaken: de (inhoudelijke) voorbereiding van de hoger beroep zaken en de internationale rechtshulp portefeuille beheren. Het uitgangspunt is in 2019 geworden dat de SJM'er geen eerste lijn taken op zich neemt.

De vestiging op Curacao, die een relatief grote zittingsdruk kent, heeft vanaf medio 2019 te kampen gehad met het beurtelings wegvallen van de 2 juridische medewerkers, waardoor niet altijd aaneensluitend kon worden voorzien in de inhoudelijke voorbereiding van appelpzaken. Desalniettemin zijn we er in geslaagd de zaken goed aan te brengen door te schakelen en de ondersteuning thematisch/onderwerpgericht te verrichten.

Internationale rechtshulp

Het IRC Carib is in 2019 op volle toeren doorgegaan. In 2018 was het totaal aantal verzoeken 386 en in 2019 waren dat er 506. Dit is een stijging van 31%. De stijging zit hem met name in de betekenisverzoeken en de inkomende rechtshulpverzoeken. Dit toont aan dat het IRC Carib in 2019 (nog) beter gevonden werd dan in 2018. Het IRC Carib heeft ook in 2019 veel aandacht gestoken in de naamsbekendheid. Zo hebben er dienstreizen plaatsgehad naar St. Kitts & Nevis, Miami en Nederland. Daarnaast is het IRC Carib ook partner van het ARIN CARIB netwerk. In september 2019 heeft de jaarlijkse conferentie plaatsgevonden, ditmaal in Jamaica. Hier heeft het IRC Carib haar naamsbekendheid verder vergroot. Tevens zijn hier nauwe contacten opgedaan met onder andere Suriname en St. Kitts, hetgeen later in 2019 direct tot de nodige succesvolle verzoeken heeft geleid.

Kennis en kwaliteit/ opleiding

Ter bevordering van de kennis en de kwaliteit is het bureau AG doorgegaan met het uitgebreid intern terugkoppelen van appelpzaken waarbij speciale aandacht is besteed aan juridische leerstukken en jurisprudentie. De juridische databank kon door de ondersteuningsproblematiek in Curacao niet optimaal worden gevuld met uitspraken.

Ten slotte is ook in 2019 een succesvolle OM Academy georganiseerd. Daar is een breed pallet aan cursussen gedeeld met alle OM medewerkers van de landen , inclusief enkele collega's uit Aruba. Verder is er ook de ruimte in 2019 geweest voor individuele cursussen en verdieping van de collega's.

Lang gestraften en TBS

Conform artikel 1:30 van het wetboek van strafrecht moet de tot levenslange gevangenisstraf veroordeelde, nadat de vrijheidsbeneming ten minste twintig jaren heeft geduurd, voorwaardelijk in vrijheid gesteld indien naar het oordeel van het Hof verdere onvoorwaardelijke tenuitvoerlegging geen redelijk doel meer dient. Het OM dagvaardt de veroordeelde uiterlijk zes maanden voor verloop van de betrokken periode. Aan de evaluatie door het Hof ligt een toets procedure ten grondslag waarbij in navolging van uitgebrachte gedragsdeskundigenrapportages, het zogenaamde psychologisch behandeltraject binnen de gevangenis centraal staat.

Dat traject dat in de aanhangige procedures, op het voorstel van het OM door het Hof is aangenomen, staat thans op stilstand, aangezien daarvoor de financiën bij de Landen ontbreken. Om die reden is door de externe instellingspsycholoog geen aanvang gemaakt met het traject, hetwelk op zijn beurt aan het welslagen van het bredere resocialisatieplan in de onderliggende zaken, waarbij de Reclassering en gevangenis betrokken zijn, in de weg staat. Daarmee is, zoals voorzien, ook de taakverplichting tot het hebben en uitvoeren van een concreet behandel- c.q. resocialisatietraject voor levenslanggestraften in het algemeen, waartoe de Landen wettelijk en verdragsrechtelijk gehouden zijn, in het gedrang.

In 2019 zijn op Curaçao in 2 zaken en op Sint Maarten in 1 zaak de toets voor levenslanggestraften aanhangig gemaakt.

Ten aanzien van TBS geldt dat ook hier financiële beperkingen in Curaçao ertoe leiden dat er geen psychologische behandeling mogelijk is doch enkel prik/depot behandeling. TBS wordt uitgevoerd in de gevangenis, hetgeen in strijd is met wetgeving en verdragsverplichtingen. Bovendien heeft de gevangenis op Curaçao en daarmee geen enkele penitentiaire inrichting in de (ei)landen de status van een TBS-kliniek. Verzoek om overdracht op grond van de ORD van één van de ergste TBS gevallen die veroordeeld is voor een dramatische moordzaak, is door Nederland geweigerd. In 2020 zal het Hof de voortzetting van de TBS in dit geval, alsmede andere gedetineerden, toetsen. Zoals de zaken er nu voor staan zijn we contra legum aan het executeren, immers zijn we de TBS'ers niet aan het verplegen.

3 Bedrijfsbureau

Ambitie en strategieën Bedrijfsbureau

Het bedrijfsbureau heeft een lastig jaar achter de rug. Er was sprake van substantiële onderbezetting in aansturing en uitvoering door niet ingevulde vacatures (bij HR, Facilitair en Finance), ziekte en uitval. De Financial Manager is begin dit jaar langdurig ziek geworden en de directeur Bedrijfsvoering is kort daarop met ontslag gegaan. Beide functies zijn langdurig niet ingevuld. De ontwikkeling naar een professionele, vakkundige ondersteuningsorganisatie met een kwalitatief hoogwaardige dienstverlening is daardoor vertraagd. Daarnaast zijn een aantal P&C producten niet tijdig opgeleverd (jaarrekening 2018 en begroting 2020). Vanaf eind 2019 is de bezetting door de start van een nieuwe directerij bedrijfsvoering en de inhuur van medewerkers weer op sterkte en is een aanvang gemaakt met de verdere doorontwikkeling van het bedrijfsbureau.

Programma HRM

Het afgelopen jaar zijn er stappen gezet om de HRM-afdeling, die de doorontwikkeling van de interne organisatie faciliteert en begeleidt, (verder) te professionaliseren. De strategische personeelsplanning is voor de functiegroep leden OM in kaart gebracht en de data wordt gebruikt voor diverse projecten, waaronder '(verdere) professionalisering OM'. Daarnaast wordt nu gewerkt met een 'vlootschouw' als vast onderdeel voorafgaand aan de evaluatie (c.q. beoordelings-) gesprekken. Dit om de performance van medewerkers beter te kunnen monitoren. Dit betekent dat vanaf heden elk jaar een vlootschouw zal worden gefaciliteerd met de hoofdofficieren van justitie en overige leidinggevenden. Met de koppeling van de vlootschouw aan de performance management cyclus kunnen we streven naar een meer transparanter manier van beoordelen van het functioneren van de medewerkers.

In 2019 is gestart met de voorbereidingen van een aanbesteding voor een geautomatiseerd personeelsinformatiesysteem. De registratie van HR gerelateerde data vindt thans nog handmatig plaats (vlootschouw, verlof, verzuim, in- en uitstroomcijfers, etc. Met de aanschaf van een systeem kan vanaf 2020 betere management- en sturingsinformatie gegenereerd worden. Implementatie wordt verwacht in 2020.

Het afgelopen jaar is gestart met het in kaart brengen, ontwikkelen en verbeteren van HR processen en procedures. In verband daarmee is de ketensamenwerking binnen bedrijfsvoering versterkt. Een aantal processen is geoptimaliseerd en afgerond en gepubliceerd op NOTI, de intranetpagina van het OM. In 2020 zullen nog een aantal processen volgen.

Programma Opleidingen

Het afgelopen jaar is gestart met het ontwikkelen van learningdevelopment programma's gericht op zowel de groeps- als de persoonlijke ontwikkeling van OM-personeel. In 2020 zullen deze programma's verder worden uitgewerkt en moeten leiden. In november heeft de OM academie plaatsgevonden voor de hele OM organisatie.

Tijdens de academie zijn training workshops gegeven die betrekking hebben op de inhoud van het werk (zoals cybercrime en witwassen) als ook gericht op persoonlijke ontwikkeling van medewerkers (zoals empowerment). Bij de OM Academie 2019 waren ook aanwezig delegaties vanuit OM Aruba en het Gemeenschappelijk Hof van Justitie met als doel netwerk en samenwerking te versterken.

Programma ICT

Vanaf 2018 wordt gewerkt met een digitaal strafdossier. De projectgroep digitalisering die naar aanleiding van de orkanen Irma en Maria was ingesteld om de digitalisering binnen het OM (o.a. strafdossier) vorm te geven is decharge verleend en het beheer is in de reguliere organisatie belegd. Daarmee is een belangrijke en omvangrijke grote stap gezet in de professionalisering van het OM (digitaal werken). Het OM is daardoor tevens minder kwetsbaar geworden voor natuurrampen. De digitalisering is daarmee niet volledig afgerond. Een aantal deelprojecten die voortkomen uit de digitalisering zijn niet volledig klaar of hebben nog last van kinderziekten (zoals JDS-online), zijn nog in verdere ontwikkeling (zoals PRIEM) of moeten nog starten (digitale postregistratie en -afhandeling).

Contactgegevens

Parket van de Procureur-Generaal

Curaçao, Sint Maarten, Bonaire, Sint Eustatius, Saba

Wilhelminaplein 14-16

Willemstad, Curaçao

Telefoonnummer: +5999 434-2100

Faxnummer: +5999 461-3786